

เข่าว่าหนึ่ทุกซ์

พระอาจารย์สงบ มนสฺสนฺโต

ถาม-ตอบปัญหาธรรม วันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๓

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : ๑๑๔. คำถามนะ มันเป็นคำถามเหมือนคำปรารภ เมื่อนั่งภาวนาไปแล้วเกิดไปพิจารณาเห็นว่า โลกมนุษย์เราเป็นภพภูมิหนึ่งที่จิตระดับเดียวกันที่สร้างมาให้เห็นและเกี่ยวพันกัน แม้ขี้นอกออกไปนอกโลก ไปจนสุดหล้าแห่งจักรวาล เลยจักรวาลไป ก็จะไม่พบสิ่งที่สิ้นสุดได้ ภพภูมินี้เราสร้างมาเอง แม้สุขคติภูมินี้ หรือภพภูมิต่ำลงไป ก็เป็นแบบเดียวกัน

แต่เวลาภาวนาได้สงบดี ๆ ก็เห็นว่า ก็เห็นอีกว่า มันไม่มีอะไรเลยที่ไม่หลงหลักไตรลักษณ์ แล้วจิตมันก็ลอยเด่นอยู่ มันเกิดความรู้สึกขึ้นมาว่า ถ้าไปยึดดีก็สุข ถ้าไปยึดทุกข์ก็ทุกข์ แต่สภาวะนี้เห็นแว็บเดียวเท่านั้นคือ แคร์ู้สึกได้เพียงชั่วลมหายใจจริงๆ มันทุกข์มากจนมองเห็นว่าชีวิตนี้เกิด ๆ ดับ ๆ

ขณะจิตเดี๋ยวนั้น เหตุการณ์นี้ทำให้ผมนึกย้อนขึ้นมาว่า มันต้องมีความหลุดพ้น ทางของพระป่าถูกแน่ แต่เรายังปฏิบัติไม่ถึงความหลุดพ้น เข้าใจว่าหากเดินตามทางเดิมคือปฏิบัติไปเรื่อยๆ ไม่ลดละ จนอาการนั้น เกิดขึ้นแล้วหลุดพ้นไปเลย คงเป็นทางถูก

แต่นี้มันเหมือนดังหนังสติก ขาดจากกันแว็บเดียวเท่านั้น แล้วทันทีมันก็กลับไปติดต่อกลายเป็นเส้นสายดังเดิมอีก ในชั่วลมหายใจนั้น

ขอโอกาสหลวงพ่ช่วยแก้ไข หรือเทศนาว่ากล่าวด้วยครับว่า ผิดถูกประการใด ขอ น้อมรับธรรม ตอนนี้ผมก็ยังภาวนาอยู่ตลอดเวลาและสวดมนต์ทำวัตร

หลวงพ่ : นี่แหละๆ สำคัญ เวลาเรานั่นกันที่ว่า เวลาปฏิบัติกันนี้ให้เราพยายามทำความเข้าใจของใจ ไอ้สิ่งที่เขาเห็น เห็นไหม เห็นแค่แว็บเดียว คือความเห็นกับความรู้สึกมันใกล้เคียงกัน บางทีนี่ ถ้าคนที่ไม่มึนนิมิต คือไม่เห็นสิ่งใด แต่มันเกิดความรู้สึกใน เวลาจิตเรา

ดิ่งลง หรือจิตเรามีความสงบนี้ มันจะมีความคิดที่เราคาดคิดไม่ถึงแว็บเข้ามา อันนี้มันเป็นผลของบุคคลคนนั้น นี่แหละที่เรียกว่าเป็นปัจเจก ตั้ง จะให้คนพูดจั่วจั่วไขขนาดไหนก็แล้วแต่ จะมีเหตุมีผลเหนือขนาดไหน ความรับรู้ที่มันก็แค่ความรู้สามัญสำนึก แต่เวลาจิตมันสงบนะ โอ้อโฮ! พอเกิดความรู้สึกอย่างนี้ มันจะสะท้อนใจมาก มันสะท้อนใจเพราะจิตมันมีพื้นฐาน จิตมันสงบไง ถ้าจิตไม่สงบนะ เราบอกว่าเปรียบจิตเหมือนเปลือกส้ม เปลือกส้มนี้มันทนแรงขีดข่วนได้มากกว่าเนื้อส้ม

สามัญสำนึกของความคิดเห็นใหม่ มันจะโดนกระทบกระเทือนขนาดไหนนะ หรือมันสัมผัสได้แค่ไหนนะ มันก็มีความรับรู้เหมือนเปลือกส้ม เนื้อส้มถ้าไม่มีเปลือกสัมนะ เนื้อสัมนั้นจะเน่า เนื้อส้มจะรักษาอยู่ได้เพราะเปลือกส้มมันรักษาเนื้อมัน ความคิดของเราเนี่ยมันครอบคลุมใจไว้ ความคิดต่างๆ มันก็เกิดจากสามัญสำนึกเท่านั้นแหละ พอทำความเข้าใจมันก็เหมือนเราปอกเปลือกส้มออก เปลือกส้มกับเนื้อส้ม มันแตกต่างกันด้วยคุณสมบัติของมัน จิตของเราเนะ เวลาปกติมันก็มีความคิดอย่างนี้ แต่พอมันสงบเข้าไปนะ มันจะมีความคิดอีกความคิดหนึ่ง แล้วความคิดอันนั้นพอขณะที่มันผุดขึ้นมาเนะ มันก็ยังมีความรู้ได้ขนาดนี้เห็นไหม

เวลาครูบาอาจารย์ท่านเทศน์ ท่านจะบอกเรื่องผลของวิญญูะ นรก สวรรค์ ให้พวกเราเชื่อมั่น พอเราเชื่อมั่นแล้ว การกระทำเราจะมีเป้าหมาย ถ้าจะไปสวรรค์ต้องทำคุณงามความดี ถ้าทำความชั่วจะไปตกนรก นี่ครูบาอาจารย์ท่านพยายามย้าให้เราเชื่อมั่นตรงนี้ เราฟังแล้วมันก็เข้าหูซ้ายทะลุหูขวา แต่พอปฏิบัติไปเห็นไหม

“โลกมนุษย์เหมือนกับภพภูมิหนึ่งสร้างเกี่ยวพันขึ้นมา แม้ขี้นานออกไปสุดหล้าเลยจักรวาลไปก็ไม่เห็น” แต่พอจิตมันสัมผัสเห็นใหม่ การสัมผัสอย่างนี้ ที่ครูบาอาจารย์ท่านเทศน์ย้า พยายามย้าเนะว่า ผลของวิญญูะ คือนรกสวรรค์นี้มันมีอยู่ของมัน โทษนะ มันไม่ทำอะไรเราหรอก นรกก็นรก สวรรค์ก็สวรรค์เกี่ยวอะไรกับเราละ แต่เวลาทำคุณงามความดีของเราแล้วต่างหากละ เราตายไปแล้วต่างหากเห็นไหม

ในปัจจุบันนี้ เราจะเชื่อหรือไม่เชื่อเรื่องสวรรค์ ถ้าเราเชื่อเรื่องสวรรค์เชื่อเรื่องนรก มันก็เป็นภพภูมิที่จิตที่ตายแล้วไปจุติไปเกิดใหม่ แล้วในปัจจุบันนี้ละ ถ้าเราเชื่อแล้วเราจะควบคุมชีวิตเราไง เราเชื่อแล้ว เราจะทำคุณงามความดีของเราไง ฉะนั้นที่ครูบาอาจารย์

ท่านย่า ท่านก็ย่าตรงนี้ ย่าเพื่อให้เราเชื่อมั่นเวลาฟังธรรม แต่เวลาปฏิบัติไปแล้ว นี่ไม่ใช่ครูบาอาจารย์ย่า ไปสัมผัสเองไปรู้เอง ถ้าไปสัมผัสเองไปรู้เองนี้ไม่ต้องมีใครบอกเห็นใหม่ นี่มันคงกว่า ความมั่นคงเพราะว่าเราไปเห็น เชื่อมั่น

เพราะมนุษย์นี้มันเป็นภพหนึ่ง ภพสูงภพต่ำ แต่ทุกอย่างแล้วมันก็ไม่พ้นจากไตรลักษณ์แน่นอน เราบอกว่าผลของวิญญูะ เห็นใหม่ เราเวียนตายเวียนเกิดในวิญญูะ ผลของวิญญูะคือ นรก สวรรค์ แล้วการเวียนตายเวียนเกิดเป็นไตรลักษณ์ใหม่ เป็น! เป็นไตรลักษณ์ เพราะมันเป็นผลที่มันเป็นไปใช่ใหม่ แต่ในปัจจุบันนี้ ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่เราประพฤติปฏิบัติกันนี้เราจะพ้นจากวิญญูะเลย พ้นจากการเป็นไตรลักษณ์เลย ที่เขาบอกว่านิพพานเป็นอนัตตา อนัตตามันก็ไตรลักษณ์ แล้วนิพพานมันเป็นไตรลักษณ์ มันก็เวียนกลับมา มันเป็นไปไม่ได้หรือ มันเป็นสิ่งที่เป็นไปไม่ได้ ฉะนั้น สิ่งที่ทำมานั้นถูกแล้ว นี่พูดถึงว่า ให้ตอบว่าควรทำอย่างไรต่อไป

คำว่าทำถูกทำผิดนี่นะ มันคือผล ถ้าทำถูกมันจะมีผลลัพธ์ ถ้าทำผิดมันจะมีผลลัพธ์เป็นลบ ผลลัพธ์ที่เป็นลบนี่คือเราเข้าใจผิด เราเข้าใจผิดว่ามันถูกต้อง นี่ผลลัพธ์ที่เป็นลบไป เป็นลบคือเราไม่ก้าวหน้า แต่ถ้าเป็นความถูกต้องนะมันเป็นสัมมาทิฐินี้ ผลลัพธ์ของมันคือมันทำให้เราเข้าใจ มันทำให้เรามั่นคง ทั้งๆ ที่ผลลัพธ์อันนี้มันยังไม่ถึงที่สุดใช่ใหม่ เพราะมันไปรู้ไปเห็นเข้า ว่ามันเป็นไตรลักษณ์ สรรพสิ่งเป็นไตรลักษณ์ “แต่มันแค่แว็บเดียว เหมือนดั่งหนึ่งสติขาต แว็บเดียวแล้วกลับไปติดอีก” นี่เราไปรู้เห็นแป๊บเดียวเห็นใหม่ แต่การรู้เห็นแป๊บเดียวนั้นก็เป็นการรู้เห็น อย่างเช่น พระพุทธเจ้าเวลาดับบาตรเทโว เห็นใหม่ นรคสวรรค์เห็นกันหมด พอเห็นหมดทุกคนมันทิ้งมาก

อันนี้เราไปเห็นของเราเอง “เห็นแป๊บเดียว เหมือนกับดั่งหนึ่งสติขาต แต่แล้วมันก็กลับมาสานกันอีก” แต่ก็ได้เห็นนะ คำว่าได้เห็นนี่นะ เห็นอย่างนี้เขาเรียกว่านิมิต พวกปัญญาชน เขาจะติเตียนพวกปฏิบัติพุทธโธว่าติดนิมิต อะไรที่เป็นนิมิต คำว่านิมิตนี้มันมีหลากหลายมาก คำว่านิมิตนะ นิมิตคือเครื่องหมายบอก นิมิตคือสิ่งที่เห็น สิ่งที่กระทบ อย่างเช่น ป้ายจราจรนี่คือนิมิต ป้ายจราจรทั้งหมดที่เราขับรถไป นิมิตบอกว่าเลี้ยวซ้าย เลี้ยวขวา ทางอันตราย นี่คือนิมิตหมายบอก

ฉะนั้น สิ่งที่เราไปรู้เห็นคือนิมิตหมายบอก คนขับรถมาในคันเดียวกัน นิมิตหมายบอกนั้นสำคัญที่สุดกับโฆเฟอร์คนขับรถนั้น เพราะเขาบังคับให้รถนั้นเป็นไป แล้วคนในรถทั้งคัน นิมิตหมายบอกเขาจะรู้หรือไม่รู้ไม่เกี่ยวนะ จิตของเรานะเวลาเข้าไปเห็นสิ่งต่างๆ เป็นนิมิต สิ่งที่เป็นนิมิตเห็นใหม่ เขาบอกว่าจะคิดนิมิต ถ้าเรามีสติเราจะคิดนิมิตได้อย่างไร นิมิตนี้มีความจำเป็นกับโฆเฟอร์นั้น เพราะเขาจะบังคับรถนั้นให้พ้นจากอันตรายไป แต่คนที่นั่งอยู่ในรถ เขาไม่เห็นนิมิต เขาไม่รับรู้ว่ามีนิมิตนั้นคืออะไร เราบอกว่านิมิตจะมีความจำเป็นต่อโฆเฟอร์ นิมิตมันจะมีความจำเป็นก็ต่อเมื่อผู้นั้นมีมีความจำเป็นจะต้องใช้ ผู้ที่พิจารณาโดยเจโตวิมุตติ เจโตวิมุตติก็คือเห็นกายและสภาวะมันแยกแยะออกไป มันเป็นไตรลักษณ์ มันเป็นสภาวะ มันเป็นอนิจจัง ถ้าเห็นสภาวะนั้นมันจะเป็นประโยชน์ไหม

แต่ถ้าพูดถึงผู้ที่ภาวนาปัญญาวิมุตติ พิจารณาโดยไม่ต้องใช้กาย พิจารณาโดยไม่เห็นกาย พิจารณาโดยใช้ปัญญา อย่างนี้เป็นปัญญาวิมุตติ ถ้าปัญญาวิมุตติมันเป็นเรื่องของปัญญา ฉะนั้นคำว่าคิดนิมิต ถ้าเรามีสติปัญญามันไม่คิดหรอก เราจะเปรียบนิมิตเหมือนจานข้าว นิมิตนี้เหมือนข้าวแกงหนึ่งจาน ข้าวแกงนั้นเป็นนิมิตใหม่ เป็น! ถ้าคิดนิมิตนะ เราคิดนิมิตคือเรากินข้าวนั้น เอ็งอย่ากินข้าวนะ ก็มันเป็นนิมิต เราจะบอกว่า คำว่าข้าวจานนั้น เรากินข้าวจานนั้นเพื่อการดำรงชีวิต

เพราะฉะนั้นคนจะอยู่ได้มันต้องมีการดำรงชีวิต แล้วเราจะบอก่านิมิตนี้ละ มันเป็นเรื่องหมายบอก เรื่องจิตนี้มีทุกคนๆ แต่มีมากมีน้อย มีในลักษณะใดเท่านั้นเอง แล้วบอกว่าคิดนิมิต ไม่มีนิมิต ใครไม่มีนิมิตก็อยากฟังนัก ถ้าไม่มีนิมิตมันจะสื่อสารกันด้วยภาษาได้อย่างไร มันจะสื่อสารรับรู้กันได้อย่างไร นี่ก็นิมิตทั้งนั้นล่ะ แล้วถ้าเราจะใช้คำว่านิมิตว่า เห็นนิมิตแล้วมันผิดมันหลงนี้ ส่วนใหญ่ถ้าจิตปกติเห็นนิมิต สมมุติอย่างเราไม่เคยภาวนา พอเห็นนิมิตนี้ตกใจนะ โห ขนลุกขนพองเลยนะ หอบเลยนะ อาจารย์ โอ๊ย! มันเป็นอย่างนั้นๆ ไปเห็นครั้งแรกมันตื่นเต้นใจ

ตื่นเต้นแต่ก็มีสติปัญญาอยู่ ตื่นเต้นแต่ก็ควบคุมตัวเองได้อยู่ แต่คนที่เสียส่วนใหญ่แล้วนี่จิตเขาไม่ปกติ พอไปเห็นมันก็สร้างภาพไป นิมิตของคนที่ไม่ปกติ คือคนที่เห็นแล้วหลุดต่างๆ นี่มันเป็นเพราะว่าเราขาดสติ ไร้ขาดสติอย่างนี้ เราต้องบอกว่า เหมือนกับ

เราเป็นมนุษย์ มนุษย์จะมีการเจ็บไข้ได้ป่วย จะมีโรคภัยไข้เจ็บแตกต่างกันไป จิตของคน เวลาปฏิบัติไปเห็นนิมิต เห็นสิ่งต่างๆ มันก็แตกต่างกันไป

แต่มันมีของมันใช้ไหม มันมีของมัน ถ้าเราจะบอกว่า ตตินิมิต หรือนิมิตผดนี้ ไม่ใช่ อยู่กับการบริหารมันต่างหากละ อยู่ที่จิตเป็นปกติ แล้วเราบริหารความรู้ความเห็นอันนั้นให้ มันเป็นแง่บวก ให้มันเป็นประโยชน์กับเราต่างหากละ ไม่ใช่เราปฏิบัติ ไม่บริหารมัน ไม่มีอะไร จะไม่มีได้อย่างไร มันต้องบริหาร ต้องจัดการมัน จัดการกับสิ่งที่เห็นนั้น ฉะนั้นที่ว่า เห็นนิมิตแล้วมันทำให้ติด สมถะมันทำให้เห็นแต่นิมิต ไม่เกิดปัญญา ก็จะเอานิมิตนั้นละมา ฝักปัญญา ก็จะเอานิมิตนั้นมาฝักฝนให้มันเกิดปัญญารุ่งขึ้น มา แล้วเกิดปัญญาตามความเป็นจริง

ฉะนั้นสิ่งที่ปฏิบัติ ถ้ากำหนดพุทโธอยู่แล้วก็ให้กำหนดพุทโธ ไป ถ้าทำมาปฏิบัติ มานี้ เพียงแต่สิ่งที่เห็นนี่ละ เป็นผลของมัน คือปัจฉัง การปฏิบัติต้องมีอย่างนี้ พอมีการ ปฏิบัติ เพราะถ้าคนไม่ปฏิบัติไปฟังเทศน์นะก็เหมือนคนเราที่ไม่มีปัญหาใดๆ เลย ฟังเทศน์ ก็ฟังเป็นกุศลเท่านั้นเอง

แต่เวลาคนที่ประพฤติปฏิบัตินะ อย่างที่หลวงตาเล่าให้ฟังว่าหลวงปู่มันเวลาจะ ประชุมพระนะ โอ้โฮ! พระนี้จะดีใจมากเลย เพราะวุฒิภาวะ จิตใจของคนมันหลากหลาย เวลาหลวงปู่มันเทศน์ เทศน์ของพระป่าจะไม่เทศน์เรื่องทาน ไม่เทศน์เรื่องศีล เพราะถือว่า เรื่องทาน เรื่องศีลนี้เป็นคุณสมบัติของชาวพุทธอยู่แล้ว เรื่องของทานเรื่องของศีล พระ กรรมฐานเขาไม่เทศน์กันหรอก เขาเทศน์ปัญญาเลย เริ่มต้นปูพื้นจากสมาธิทำความสงบ ของใจขึ้นมา สังเกตได้เวลาครูบาอาจารย์จะเทศน์นะ ถ้าพระป่าที่ภาวนาเป็นนะเขาไม่ เทศน์เรื่องทานหรือ โอ๊ย! เรื่องทานนะเรื่องอนุบาลเรื่องสอนเด็ก เรื่องศีลก็เป็นเรื่องกฎ กติกา ฉะนั้นถ้าพระเป็นชาวพุทธเรื่องนี้มันเป็นสมบัติพื้นฐานของชาวพุทธอยู่แล้ว

ฉะนั้นเวลาหลวงปู่มันท่านเทศน์ ท่านจะเทศน์ถึงเรื่องทำสมาธิเลย ที่นี้การทำสมาธิ มันจะต้องมีอุบาย อย่างเช่น การปฏิบัตินี้อุบายวิธีการมันหลากหลายใช้ไหม คนเรามันมี อุปสรรคอะไร ทุกคนก็จะฟัง พอคนที่ทำสมาธิได้แล้วก็เป็นปุถุชน เป็นกัลยาณปุถุชน แล้ว ท่านจะพูดถึง โสดาปัตติมรรค โสดาปัตติผล สกิทาคามรรค สกิทาคาผล มันอยู่ที่ระดับ

ของจิต จิตของใครอยู่ในระดับไหน อย่างเช่น ปุณฺณ กัลยาณปุณฺณ โสดาปัตติมรรค โสดาปัตติผล คนที่ผ่านแล้วนี้รู้หมด

เราไปฟังทางวิชาการที่เราารู้อยู่แล้ว เราก็นั่งฟังเฉยๆ แต่ถ้าเรามีความลังเลสงสัยอะไร หรือทางวิชาการเราทำได้แค่นี้ แล้วจะต่อยอดอย่างไร เราจะรอดตรงนั้น จิตของคนฟังจะรออยู่ตรงนั้น รอหลวงปู่มันเทศน์มาระดับนี้ พอขยับเข้ามาใกล้ถึงตรงที่เรามีความจำเป็นนะ โอ้โฮ! มันตั้งใจเลยนะ กลัวพลาดไง กลัวจับไม่ติดใจ พอพูดถึงระดับนั้นปั๊บ นี่พระกรรมฐานที่ฟังเทศน์เป็นเขาจะฟังเทศน์กันอย่างนี้ จากพื้นฐานมา

อย่างคนที่จะเป็นโสดาบันนะ ก็รอกจากปุณฺณ กัลยาณปุณฺณ ก็ือทำสมาธิคล่องแคล่ว กัลยาณปุณฺณพอไปเห็นกาย ก็ือเห็นนิมิตนี้แหละจะเป็นโสดาปัตติมรรค โสดาปัตติผล เพราะจิตมันเห็น จิตมันมีการกระทำ แล้วท่านจะอธิบาย พอคนฟังถึงตรงนี้ปั๊บ ฟังเอาอุบาย ฟังเอาอาวุธที่จะไปฆ่ากิเลส นี่พระป่าเขาฟังเทศน์กันอย่างนั้น ท่านจะเทศน์ถึงอุบาย ถึงวิธีการ ถึงผลสรุป พอผลสรุปจบปั๊บขั้นต่อไปก็ือเป็นสกิทาคามรรค คนเหล่านั้นก็จะฟังเริ่มฟัง เพราะเราผ่านโสดาบันมาแล้วเราารู้ เราารู้อยู่แล้ว เราทำได้แล้ว เพียงแต่หลวงปู่มันท่านเทศน์ให้คนที่ยังทำไม่ได้ เทศน์ให้ประชาชนส่วนใหญ่ โอ้คนที่ได้อยู่แล้วมันก็ฟังเป็นวิหารธรรม

อย่างเช่น หลวงตาท่านเทศน์ที่วัดป่าบ้านตาดนะ หลวงปู่ลีท่านนั่งฟังอยู่ด้วย หลวงตานี้พวกเราเชื่อมั่นกันว่าท่านเป็นพระอรหันต์ หลวงปู่ลีก็ือเป็นพระอรหันต์ แล้วพระอรหันต์ก็ือเทศน์ให้พระอรหันต์ฟัง พระอรหันต์ต้องสอนพระอรหันต์อีกไหม พระอรหันต์ไม่ต้องสอนพระอรหันต์อีกแล้วนะ แต่หลวงปู่ลีท่านก็นั่งฟังอยู่ด้วย พอเทศน์จบ “เนอะ ธรรมลีเนอะ เนอะ” เหมือนกันไหม มีอะไรขัดแย้งไหม นี่ไง ความจริงกับความจริง แต่เวลาเทศน์มันเป็นเรื่องของสังคมใช้ไหม เวลาเทศน์คือรวมพระทั้งวัด พระอรหันต์ก็มาฟัง พระอรหันต์เทศน์ พระอรหันต์ก็เทศน์ให้กับผู้ที่ปฏิบัติขึ้นมา

นี่พูดถึงการฟังเทศน์ มันจะเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไป ฉะนั้นในการปฏิบัติ เริ่มต้นควรทำอะไรต่อไป ถ้าเราปฏิบัติไปแล้วมันเห็นผลขึ้นมา เราก็มีสติ มีปัญญา มีความมั่นคงทำต่อเนื่องไป ทำต่อเนื่องไปเห็นใหม่ อย่างที่ว่าสิ่งที่เห็น

ถาม : ๑๑๕. อันนี้ไม่น่าจะตอบ ๑๑๕. นะ น้ำจะท่วมประเทศไทย (หัวเราะ)

กราบนมัสการหลวงพ่อก่อน ผมได้ยืมว่าดอกเตอร์คนหนึ่ง ท่านได้ปฏิบัติมาในระดับที่ว่าสามารถหยั่งรู้ได้ในหลายๆ เรื่อง และท่านได้ออกมาเตือนชาวไทยว่าจะเกิดน้ำท่วมขึ้น และจะมีผู้สูญเสียเป็นจำนวนมาก เหตุดังกล่าวทำให้ผมรู้สึกกังวลใจเป็นอย่างมาก ไม่ค่อยมีสมาธิในการดำเนินชีวิต เพราะไม่รู้ว่าจะทำอย่างไร เพราะบ้านและญาติอยู่ในพื้นที่ที่จะประสบภัย

จึงใคร่อยากกราบขอความเมตตาจากหลวงพ่อกว่าจะปฏิบัติตนเช่นไร ในยุคที่มีข้อมูลข่าวสารในเรื่องดังกล่าวอยู่ตลอดเวลา หรือจะให้ดำเนินชีวิตแบบปกติ แล้วถ้าเกิดขึ้นจริงแล้วเราไม่ได้แก้ไข จะถือว่าเราประมาทหรือไม่ เพราะหลายๆ คนบอกว่า แล้วแต่เวรแต่กรรม ส่วนผมคิดว่าถ้าเราไม่ประมาท เราน่าจะแก้ไขก่อน ไม่ใช่แล้วแต่เวรแต่กรรม ท้ายนี้ขอกราบนมัสการหลวงพ่อกด้วยความเคารพในธรรม

หลวงพ่อก : ใช่ เวลาพระพุทธเจ้าจะไปปรินิพพานนะ “ภิกษุทั้งหลายเธอจงพิจารณาสังขารด้วยความไม่ประมาทเถิด โลกนี้จะไม่ว่างจากพระอรหันต์เลย” พิจารณาสังขารด้วยความไม่ประมาท ความไม่ประมาทใช้ไหม เราก็ดูแลของเรา นี่สิ่งนี้ถ้าเราเชื่องค้สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่า ด้วยความไม่ประมาทใช้ไหม แต่สิ่งที่จะเกิดขึ้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า “ไม่ให้ถือมงคลตื่นข่าว” ถ้าเราเป็นชาวพุทธนะ เราต้องถือพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ พระธรรมคือสังขาร ตามสังขารเห็นไหม พระพุทธคือองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระธรรมคือธรรมะ ธรรมะตามความเป็นจริง พระสงฆ์คือพระอริยสาวกที่จะขึ้นนำเรา แต่อันนี้เขาบอกว่าน้ำจะท่วมโลก แล้วเราก้ไปตื่นตื่น เขาเรียกว่าถือมงคลตื่นข่าว

การถือมงคลตื่นข่าว ความทุกข์ยังไม่มาถึงเรา เราไปเอาความทุกข์มายัดเยียดใส่ใจเราก่อนนะ พอน้ำจะท่วม ไม่ทำมาหากินเลยนะ คอยจะปิดประตูกันน้ำอยู่นั่นนะ เราทำมาหากินของเรา สิ่งที่เราไม่ประมาทก็คือไม่ประมาท ไม่ถือมงคลตื่นข่าว เราจะบอกว่าไอ้เรื่องนี้มันเป็นเรื่องปกติ ไปดูทางภาคใต้เนะ เขาทำหนังสือสารคดี ไอ้พวกชายหาดริมฝั่งโดนซัดไปมากมายมหาศาลเลย อย่างนี้ น้ำท่วมโลกไหม ตามชายฝั่งเนะ น้ำมันจะซัดหายเข้า

ไปที่หลายๆ เมตร บ้านนี้พังลงมา เพราะว่าเราอยู่กันเห็นไหม คนที่เขาจะป้องกันเขาก็ทำของเขา ไอ้คนพื้นที่ยังก็ต้องมีปัญหาไป นี่มันเป็นข้อเท็จจริง

เราจะบอกว่า คำว่าถ่อมมงคลตื่นข่าว เราวิตกกังวลไปหมดละ ถ้าเราเป็นชาวพุทธ เห็นไหม สังฆกรรม ไซ้ เราเป็นปัญญาชนไซ้ไหม เราก็รู้เหตุรู้ผลกันอยู่แล้วว่ามันจะเป็นอย่างไร เราก็ดูแลของเรา เราก็ป้องกัน ไม่ต้องไปตื่นตื่น แต่นี่มันตื่นตื่นจนไม่เป็นสมาธิ ไม่ต้องทำงานเลย กรณีอย่างนี้เหมือนกับหมอเลย คนไข้มาตรวจไซ้ไหม คนไข้ไม่มีทางรอดแล้ว หมอบอกว่าอย่างไรรู้ไหม “ไม่เป็นอะไร เดียวก็หายแล้ว” หมอต้องให้กำลังใจ คนไข้ไซ้ไหม โอ๊ยพอคนไข้มาตรวจนะ เป็นมะเร็งขั้นสุดท้าย พรุ่งนี้ตาย ไม่ทันถึงพรุ่งนี้เลย มันตายเดี๋ยวนั้นเลย

อันนี้ก็เหมือนกัน น้ำจะท่วมโลก มันจะท่วมจริงหรือเปล่า แล้วพุดออกไปมันกระเทือนกันไหม มันก็กระเทือนกัน นี่น้ำจะท่วมโลกหรือไม่ท่วมโลก มันจริงหรือไม่จริง นั่นเป็นอีกเรื่องหนึ่ง แต่ขณะนี้มันเกินไป ประสาเราจะบอกว่า ไม่ท่วม ทำไมชายฝั่งมันโดนน้ำกัดเซาะไปละ คูสิ ตอนนี้อยู่ตลิ่งหนักมากเลย ดินถล่มมา น้ำไม่ทันท่วมโลกหรอก ภูเขาถล่มมาทับบ้านนะตายเป็นร้อย ประสาเราว่ามันอยู่ที่เวรที่กรรม

การออกมาพุด พุดแล้วมันเป็นประโยชน์หรือไม่เป็นประโยชน์ ถ้าไม่เป็นประโยชน์นะ ครูบาอาจารย์เราท่านจะไม่พุด มันจะเป็นจริงไหมละ คำว่าโลกนี้เป็นอนิจจัง สรรพสิ่งนี้มันแปรสภาพ มันไม่มีอะไรคงที่ เราจะบอกว่าไม่ท่วม เราอยากจะพุดอย่างนี้จริงๆ นะ เราจะบอกว่า ไม่ท่วม! เราจะพุดอย่างนั้นเลย ที่นี้ถ้าบอกว่าไม่ท่วม แล้วเอาอะไรมาการันตีละ เอาอะไรมารับรองละ มันจะท่วมบางส่วน เพราะความเปลี่ยนแปลง คำว่าอนิจจัง

เราปลูกบ้านไว้หลังหนึ่ง ถ้าบ้านหลังนั้นมีคนดูแลรักษา บ้านหลังนั้นจะมั่นคงมาก เราปลูกบ้านไว้ ๒ หลังนะ บ้านหนึ่งมีคนอยู่ อีกบ้านหนึ่งปลูกทิ้งไว้ บ้านหลังที่ไม่มีคนอยู่ นี่มันจะเสื่อมสภาพเร็วมาก โลกเห็นไหม โลกมันเป็นสภาวะแบบนี้ บ้านที่ปลูกแล้วมีคนอยู่ มันก็มีคนดูแลรักษา บ้านที่ไม่มีคนอยู่ มันจะเสื่อมสภาพ โลกมันก็เหมือนกับบ้านที่ไม่มีคนอยู่ มันเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

แล้วจะบอกว่าน้ำไม่ท่วม คำว่าไม่ท่วมของเรานี้ มันเปลี่ยนแปลงไป กว่ามันเปลี่ยนไปนี่มันอีกกี่สิบปี เป็นร้อยๆ ปี โลกเรานี้ ก็ร้อยล้านปี คำว่าที่ร้อยล้านปี แล้วชีวิตเราอยู่กี่วัน นี่ถ้าพูดถึงหลักความจริงนะ ฉะนั้นสิ่งที่บอกว่าน้ำจะท่วมนี้ เราเห็นมาหลายรอบแล้ว หลายรอบที่ว่า เมื่อก่อนนะเป็นสิบถึงยี่สิบปีมาแล้วนะ พ.ศ. ๒๕๐๐ หรือไงนี้ ที่เขาวาน้ำจะท่วม จนเราสงสารนะ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตนี้แหละ พวกไฟฟ้าฝ่ายผลิตหลายคนนี่ลาออกจากงาน แล้วไปซื้อที่แถวทางเชียงใหม่อีกกัน อยู่บนเขา สละหน้าที่ของตัวเองเลยนะ ลาออกจากงานแล้วไปซื้อกัน ไปซื้อที่ทางเชียงใหม่ เพราะน้ำมันจะไม่ท่วม ตอนนี้อยู่เสียขายใหม่ ลาออกจากงานมานะ เราเห็นอย่างนี้มาหลายรอบ

ฉะนั้นสิ่งที่เขาเอามาพูด เราก็ดูแลรักษาของเราเท่านั้นละ นี่พูดถึงเราไม่ถือมงคลดินข้าว เราเชื่อพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เชื่อสัจจะ เชื่อความจริง มันจะท่วมหรือไม่ท่วมเราก็ดูแลรักษาบ้านของเรา ถึงมันจะท่วมก็ท่วมด้วยกัน แต่เราก็จะบอกว่าไม่ท่วม ไม่ท่วม ไปดูเนเธอร์แลนด์สิ มันอยู่ได้นานะเว้ย เขากันเขื่อนไว้เลย พูดอย่างนี้เป็นโลกแล้วนะ เป็นวิทยาศาสตร์ พอเป็นวิทยาศาสตร์ไปแล้วมันจะออกไปนอกเรื่อง เราพยายามจะดึงกลับมาธรรมะ จะตอบไม่ให้พ้นจาก “ไม่ถือมงคลดินข้าว”

พระพุทธเจ้าสอนมาแล้วว่าไม่ให้ถือมงคลดินข้าว ให้ถือพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ถ้าเป็นพุทธมามกะ ให้ถือพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เท่านั้น ถ้าไปถือผีถือสิ่งต่างๆ นี่เราไม่ใช่ชาวพุทธกันแล้วนะ เราไม่อยากจะพูดให้มันขาดไป เพราะอะไร เพราะพระที่มีความมั่งคั่งมันมีน้อย ถ้าอย่างนั้นพอถือมงคลดินข้าว ถือนอกจากพระรัตนตรัย คือขาดจากพระพุทธศาสนา นี่ถ้าเอากันเข้มๆ นะ พระพุทธเจ้าพูดไว้อย่างนั้นเลย ถ้าเอากันเข้มๆ นี่ต้องถือพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เท่านั้น ถ้าถือผีถือสิ่ง ถือนอกจากพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ขาดจากพุทธมามกะ แต่นี่ถือดอกเตอร์ ดอกเตอร์พูด ตื่นใหญ่เลย

ไม่กลัว ไม่กลัวหรอก ไม่กลัวแล้วจะทำอย่างไร “แล้วอย่างนี้ไม่เป็นการประมาทหรือ” เราก็ไม่ได้ประมาท แต่เราเกิดที่นี่ เราเกิดในบ้านของเรา เราเกิดกับพ่อแม่ของเรา พ่อแม่ปู่ย่าตายายญาติของเราก็ออยู่ที่นี่ แล้วเราจะดูแลรักษาอย่างไร ถ้าเรารักษาได้เราก็รักษา ถ้าเรารักษาไม่ได้ การเคลื่อนย้ายการอะไร ถึงเวลามันเป็นไปเอง ไม่ต้องไปเอาทุกข์ในอนาคตมาเหยียบย่ำหัวใจในปัจจุบันนี้ ในปัจจุบันนี้ไปเอาทุกข์ในอนาคตไป เรื่องยังไม่เกิด

เลย เอามาเหยียบหัวใจตัวเอง ไม่ใช่ชาวพุทธนะ ชาวพุทธนี้อยู่กับความเป็นจริง นี่ตอบแค่นี้

ถาม : ๑๑๖. หนูเริ่มบริกรรมพุทโธ ได้ ๔ วันแล้วค่ะ แต่มีพื้นฐานเคยนั่งสมาธิทุกวันเข้า ๑ ชั่วโมง เย็น ๑ ชั่วโมงค่ะ ปัจจุบัน นั่งสมาธิ ได้ ๔๕ นาที เพราะปวดเท้า (นั่งขัดสมาธิ ๒ ชั้น) หนูจึงบริกรรมพุทโธๆ เร็วๆ ชัดๆ ดังๆๆ รู้สึกจิตไปอยู่กับพุทโธก็จะไม่ปวดแล้วก็รู้สึกปวดไม่มากขึ้นมาใหม่

หนูเคยฝึกบริกรรมยุบหนอพองหนอๆ เร็วๆๆ เพราะตอนนั้นหนูรู้สึกปวดขามากๆ จึงบริกรรมเร็วๆ หนูรู้สึกว่าพอจิตมันอยู่กับคำบริกรรมจะทนอาการปวดได้ แต่ถ้าเป็นวิธียุบหนอพองหนอบริกรรมแบบนี้ ผู้สอน(ฆราวาส)บอกว่านิทกซ์ค่ะ พอหนูมาฝึกบริกรรมพุทโธๆ พอปวด หนูก็บริกรรมให้เร็วขึ้น ชัดๆ ดังๆๆๆ ก็ทนปวดได้ดีค่ะ บางขณะก็ไม่รู้สึกปวด แต่กิเลสมันบอกหนูว่า ตะโกนดังๆๆ คนข้างบ้านจะแปลกใจว่าทำอะไร คือกลัวเสียงดังไปยังบ้านที่ติดกันค่ะ

แต่ปัญหาที่หนูอยากกราบเรียนถามคือ หนูเข้าใจว่า จิตมันทุกข์เพราะจิตมันไปรู้อารมณ์ ถ้าไม่รู้อารมณ์มันก็ไม่ทุกข์ค่ะ อย่างเราบริกรรมพุทโธ จิตมันไม่ไปรู้อารมณ์อื่น มันรู้อยู่กับพุทโธมันก็ไม่ทุกข์ค่ะ จึงอยากถามหลวงพ่อกว่า หนูจะดูอะไรต่อไปคะ และที่เห็นตัวรู้นั้น มันเป็นเพียงการแยกอุปนามเท่านั้นใช่ไหมคะ

หลวงพ่อก : อันนี้มันเป็น ๒ ประเด็นนะ ประเด็น ๑ ที่เขาบอกว่ายุบหนอ พองหนอ มาก่อน คำว่า ยุบหนอ พองหนอหรืออิทธิกรรมนี้ เขาบอกว่ามันเป็นวิปัสสนา คือใช้ปัญญา ใจพุทโธนี่มันเป็นสมถะ แล้วอย่างนี้พอมารู้พุทโธๆ แล้วมันดีขึ้นเห็นไหม พอไปถามอาจารย์เขา อาจารย์เขาก็ว่านิทกซ์ คำว่านิทกซ์ กับการวิปัสสนาเข้าไปเผชิญกับทุกข์ มันเป็นคนละกรณีกัน

ในการปฏิบัติ อย่างเช่นคนเรามีกำลัง มีสติปัญญา เราจะทำอะไรเราก็ทำได้ แต่คนที่ไม่มีกำลัง คนที่ป่วยไข้นอนอยู่ที่นี่เขาจะทำอะไรได้ เขาทำอะไรไม่ได้หรอก ฉะนั้นสิ่งที่ว่านิทกซ์ ถ้าคนเจ็บไข้ได้ป่วย มันก็ต้องทำให้คนเจ็บไข้ได้ป่วยหายก่อนใช่ไหม มันถึงจะมีกำลังขึ้นมา มันถึงจะทำสิ่งใดได้

นี่ก็เหมือนกัน เราพุทโธๆ เพื่อจิตสงบ มันไม่ใช่หนีทุกข์หรืออก มันไม่ใช่ทุกข์มันเกิด มันจะหนีทุกข์ไปไหนล่ะ เพราะว่าของอย่างนี้มันเป็นอนิจจัง พอจิตสงบมันก็ปล่อยได้ พอจิตคลายออกมามันก็ทุกข์อยู่อย่างนั้น ไม่ใช่หนีทุกข์หรืออก แต่มันเป็นการฝึกใจ มันเป็นการฝึกให้จิตนี้มันคง ให้จิตนี้มีกำลังขึ้นมา เพื่อมันเจอสิ่งใดมันก็ต่อสู้ได้ อย่างเช่นพอพุทโธๆ แล้วทำไมความเจ็บปวดมันหายไป ความเจ็บปวดที่มันหายไปนี่มันเย็นเย็นแล้วเห็นใหม่

เวลาเราบอกว่า การต่อสู้กับเวทนามีอยู่ ๒ วิธี วิธีที่ ๑ คือการหลบ อย่างเช่น เราไม่มีกำลังอะไรเลย แล้วให้ไปแบกของ ๕๐๐-๖๐๐ กิโลนี่ไม่มีทางละ เห็นคนเลี้ยงวัวไหม เขารู้สึกว่ามาตั้งแต่เด็กๆ จนวัวโตเต็มๆ เขาก็อ้อมได้เพราะเขาอ้อมทุกวัน นี่ก็เหมือนกัน จิตใจเราไม่มีกำลังเราจะไปสู้อะไร มันเจอเวทนามันก็ไม่ไหวแล้ว ที่เราพุทโธๆ นี่เราหลบก่อน หลบสร้างกำลังก่อน เหมือนเขาไปอ้อมวัว เขาไปอ้อมทุกวันๆ จนอ้อมได้

อันนี้ก็เหมือนกัน หัดพุทโธๆ ใครว่าจะหลบๆ ให้อย่างนี้ในพระไตรปิฎก หลวงปู่มั่น ครูอาจารย์ท่านบอกว่า ในพระไตรปิฎกไม่ได้บอกไว้ ในพระไตรปิฎกบอกแค่ สิล สมาธิ ปัญญา แต่วิธีการทำมันอีกเยอะแยะ ให้อ้อที่พุทโธๆ นี่คือทำสมาธิจะให้จิตมันสงบ นี่เขาบอกว่าในพระไตรปิฎกมันไม่มี พระไตรปิฎกไม่ได้บอกไว้ ถ้าพระไตรปิฎกบอกไว้ นะ พระไตรปิฎกต้องมีถึง ๒๐ คู่ ไม่ใช่มีคู่เดียวนะ ต้องมี ๒๐ คู่เลยทีเดียว เขียนหมดเลยนะ จะเริ่มต้นนั่งสมาธิต้องเตรียมตัวอย่างนั้น มันไม่เป็นอย่างนั้นหรือ

เราจะบอกว่า สิ่งที่เขาบอกว่ามันเป็นการหนีทุกข์ พอบอกว่าหนีทุกข์ปั๊บพวกเรา ก็ ๑.การหนีทุกข์ ๒.สมณะไม่เกิดปัญญา ๓.สมณะเป็นการไม่เผชิญความจริง มีแต่คนดิเตียนไปหมดเลยนะ ถ้ามีคนดิเตียนนะ นั่งอยู่นี้ให้บอกเลย เงินในกระเป๋านี้เอามาให้เราหมดเลย เพราะเงินมันไม่ดี เงินมันทำให้คนเสียคนนะ ใครมีเงินมากๆ นี่เสียคนหมดล่ะ เดียวมันจะเอาเงินไปเที่ยวเตร่ เอาเงินมาให้เราหมดเลยแล้วกลับบ้านไป ไม่มีใครยอมสักคน เงินของใครก็ไม่อยากให้ใครทั้งนั้นแหละ เงินของเรา

สมณะหรือสมาธินี้เปรียบเหมือนเงินทุน ถ้าไม่มีทุนจะทำสิ่งใดไม่ได้เลย แล้วมีงปฏิสระเงินได้อย่างไร ปฏิสระสมาธิได้อย่างไร ปฏิสระสมณะได้อย่างไร เงินนี้ละ ถ้าคนฉลาดเอาเงินไปทำประโยชน์ได้มหาศาลเลย เงินถ้าคนโง่เอาไปใช้นะ คนโง่นี้เอาไปทำลาย

ตัวเองเลย แล้วก็บอกว่าเงินไม่ดี เงินไม่ดี ก็มึงโง่! มึงไม่รู้จักใช้เงิน เงินมันก็ไม่ดี ตัวมึงนะ ไม่ดี ไม่ใช่เงินมันไม่ดี ไอ้ตัวคนพุดนะมันไม่ดี ถ้าตัวคนพุดมันดี แล้วทำไมมึงใช้เงินไม่เป็นล่ะ

นี่ก็เหมือนกัน สมณะไม่ดี สมาธิไม่ดี แล้วมาปฏิเสธเงิน มันเลยเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ ในโลกนี้คนที่ปฏิเสธเงินแล้วบอกว่าตัวเองเป็นเศรษฐี หรือบอกว่าเขามีต้นทุนไปทำธุรกิจ โยมเชื่อไหม นี่ก็เหมือนกันบอกว่า สมณะไม่ดี

ศีล สมาธิ ปัญญา ถ้าศีล ปัญญานะ ไม่มีสมาธิ นี่มันปฏิเสธเงินไป ปฏิเสธเงินไปแล้ว แล้วไปทำธุรกิจในท้องตลาดได้อย่างไร แล้วก็บอก อู๋ย ภวานาดี ภวานาเก่ง ภวานา ยอดเยี่ยม มารยาสาไล หลอกได้แต่สังคมโลกใจ แต่หลอกผู้รู้จริงไม่ได้! หลอกศากยบุตร พุทธชินอรสาไม่ได้!

ฉะนั้นนี่เป็นคำที่เขาเขียนมาเลย บอกว่าเป็นการหนีทุกข์ นี่เขาเขียนมาเลยนะ ผู้สอนบอกว่า “ไอ้พุทโธๆ เป็นการหนีทุกข์ค่ะ” เวรกรรม! ตัวเองก็บอกว่าพุทโธๆ แล้วมันหายปวด ก็รู้ๆ อยู่ แล้วก็เอาไปถามอาจารย์ พออาจารย์บอกว่า เอาเงินมาให้รานะแล้วเอ็งกลับบ้านไป นี่ไงหนีทุกข์ไป งงนะ เงินในกระเป๋าเราจะเอาไปให้เขาทำไมล่ะ เงินของเราคือประสบการณ์ที่เราปฏิบัติมา จริงไหม แล้วพอเราไปถามเขา เขาบอกว่าเราปฏิบัติมาไม่ถูก ก็เชื่อเขานะ นี่ไง เพราะเราถือว่าเป็นอาจารย์ของเรา แต่อาจารย์ของเราปฏิบัติไม่เป็นก็ได้ ความรู้ของอาจารย์สู้เราก็คงไม่ได้

ฉะนั้นถึงบอกว่ากำหนดพุทโธๆ ไป เราเชื่อพระพุทธเจ้า ศีล สมาธิ ปัญญา สมาธิ ปัญญา ถ้าไม่มีสมาธิ ปัญญาที่เกิดเป็นโลกียปัญญา ปัญญาเกิดจากกิเลส โลภะคือโลก ปัญญาเกิดจากโลก ถ้าจิตสงบแล้วจะเกิดโลกุตตระ ปัญญาเกิดจากสมาธิ ปัญญาเกิดจากจิตที่ไม่มีกิเลสเห็นไหม

ถาม : หนูเข้าใจว่าจิตมันทุกข์ จิตมันทุกข์เพราะจิตมันไปรู้อารมณ์ ถ้าไม่รู้อารมณ์ มันก็ไม่ทุกข์

หลวงพ่ : ถ้าไม่รู้อารมณ์มันก็ทุกข์ แต่ทุกข์ละเอียด ถ้าไปรู้อารมณ์อะไรไหมมันก็เป็นความทุกข์หายๆ จิตเดิมแท้นี้ส่องใส มันก็มีความทุกข์ของมันนะ ความส่องใสคู่กับ

ความเศร้าหมอง ถ้าเรามีความผ่องใส คุณความทุกข์ของมหาเศรษฐี มหาเศรษฐีมีเงินนะ เยอะมากเลย แล้วก็เป็ทุกข์นะ เป็ทุกข์ว่าเงินนั้นมันไม่ออกเงย พอเงินมันเสื่อมค่าเห็น ใหม่ มันเสื่อมค่าทุกๆ วันแล้วจะทำอย่างไร นี่ก็เหมือนกัน พอมันผ่องใส จิตมันไม่เสวย อารมณ์ มันก็ทุกข์ ทุกข์อันละเอียด ทุกข์อย่างหยาบก็คือทุกข์ที่บริหารจัดการ ทุกข์ที่ แสวงหามันมา หามาเก็บรักษาก็ทุกข์

นี่ก็เหมือนกัน พอจิตปล่อยวางมันไม่มีอารมณ์มันก็ทุกข์ เพราะอะไร เพราะมันยัง ไม่ได้แก้ไขอะไรเลย นี่โง่ที่เราพูดถึงว่า สมาธิฆ่ากิเลสไม่ได้ นี่จิตมันจะปล่อยวางเป็น สมาธิจินดาไหน มันก็ทุกข์ แต่เรามีความสุขใจ พอเป็นสมาธิเราก็พอใจ เรารู้ว่าสุขใจ แต่ ความจริงมันก็ทุกข์เห็นไหม นี่ผู้ที่ปฏิบัติใหม่ๆ จะเป็นแบบนี้ พอหนีเสื่อม้ามันก็นึกว่ามัน มีความสุขใจ มันจะไปเจอไอ้เข็ช้งหน้า ทำสมาธิมาแล้วไอ้โฮมีความสุขมากเลย นี่ ข้อเท็จจริง ฉะนั้นบอกว่า ไม่ทำสมาธิก็ได้ ไม่ทำสมาธิโลกุตตรธรรมไม่เกิด!

เราถึงบอกว่าคนที่ปฏิเสธสมาธิ มันถอนรากถอนโคนตัวมันเอง มันถอนคุณสมบัติ ที่จิตนี้จะเป็นอริยมุมของใจมันทิ้งหมดเลย แล้วมันยังอวดว่าเป็นชาวพุทธอีก ฉะนั้นสิ่งที่ ทำสมาธิ กระดาษนะกินไม่ได้นะ แเบงก็กินไม่ได้หรือมันเป็นกระดาษ แต่แบงก็ไปแลก เป็นอาหารมา อาหารอร่อยมากเลย แต่กระดาษกินไม่ได้ แต่ไม่มีกระดาษไปแลกอาหารมา ก็ไม่มีอาหาร เรามีกระดาษไปแลกอาหารมา กระดาษกินไม่ได้ สมาธิฆ่ากิเลสไม่ได้ แต่ สมาธินี้เป็นแบงก็เป็นกระดาษที่จะไปแลกเปลี่ยนเอาปัญญามา

ฉะนั้น สัตถ์ สมาธิ ปัญญา ไม่มีกระดาษ เอ็งจะไม่มีอาหารกินกัน แล้วเขาก็ปฏิเสธ กระดาษกันนะ แล้วก็ ไอ้โฮว่างๆ ไอ้โฮวิปัสสนาเป็นสติปัญญา โทก! ไปโทกไอ้พวกไม่ รู้นะ ไอ้คนรู้เขาไม่เชื่อหรือ นี่พูดถึงว่ามันหนีทุกข์ไป มันจะไปหนีทุกข์ที่ไหน มันสร้าง สมให้เข้มแข็งขึ้นมาก่อน พอเข้มแข็งขึ้นมาแล้ว มันอยู่ที่ครูบาอาจารย์เขาจะประกองกัน เพื่อจะให้ปฏิบัติกัน เพื่อจะให้หลุดพ้น ไปเป็นศาสนทายาท เป็นทายาทของศาสนาเพื่อจะ จรรโลงศาสนาต่อไป

ครูบาอาจารย์ของเราเนี่ย พยายามจะสร้างทายาทศาสนธรรม เพื่อจะจรรโลงศาสนา มีครูบาอาจารย์องค์ไหนบ้างที่จะไม่พยายามสร้างผู้ที่จรรโลงศาสนาต่อไป สิ่งนี้มันจึง เกิดขึ้น ถ้าเราไม่สร้างไม่ทำกันมันจะไม่เกิดขึ้นมา มันจะไม่มีของมัน

ถาม : ๑๑๕. การถือศีล ๘ โยมมีคำถามจะกราบเรียนถามหลวงพ่อดังนี้ ๑ อุโบสถศีล กับศีล ๘ ต่างกันอย่างไร อย่างไหนได้อานิสงส์มากกว่ากันคะ จำเป็นหรือไม่ต้องไปรักษาศีล ๘ ที่วัด ถ้ารักษาศีล ๘ ที่บ้านหรือที่ทำงานจะได้ไหมคะ

หลวงพ่ : ได้!

ถาม : การปฏิบัติธรรมดังต่อไปนี้ แบบไหนได้ผลเร็วกว่ากันคะ

๑. ปฏิบัติแบบสมณะจนได้สมาธิระดับฌาน แล้วค่อยเข้าวิปัสสนา
๒. ปฏิบัติแบบวิปัสสนาก่อนแล้วค่อยมาทำแบบสมาธิ
๓. การปฏิบัติแบบสมาธิสลับกับวิปัสสนา สลับกันไปเรื่อยๆ
๔. ปฏิบัติแบบวิปัสสนาล้วนๆ

หลวงพ่ : ๑ ๒ ๓ ๔ นี้ ปฏิบัติแบบนี้ละ ปฏิบัติแบบในกระดาศนี้จะไม่ได้อะไรเลยละ นี่ปฏิบัติแบบในกระดาศไง เพราะคำว่าในกระดาศคือทฤษฎี แล้วเราไปติดทฤษฎีนะ มันจะติดของมันไปหมด แต่ในการปฏิบัติมันอยู่ที่เหตุการณ์เฉพาะหน้า เวลาปฏิบัติของเราแต่ละคนนะ มันจะมีอุปสรรค อย่างเช่น วันนี้ปฏิบัติดีมากเลย แล้ววันต่อไป ไปเจอผลกระทบอะไรอย่างนี้ไม่ลงเลย

เห็นไหมในการก้าวเดิน เดินจงกรมอย่างช้า เดินจงกรมอย่างเร็ว มันก็อยู่ที่อารมณ์ กระทบ พอจิตเราดีขึ้นมา พอจิตเราปฏิบัติมีหลักมีเกณฑ์ขึ้นมามีพอมันเห็นสิ่งใดนะ เวลาใครภาวนาแล้วจิตดีนะ จะบอกเลยนะ ในโลกนี้จะไม่มียะไรมาทำลายจิตมันได้เลย โอ้ฉันนี่เก่งมากเลยนะ แต่ถ้าไม่รักษาไว้พอมันเสื่อมนะ แม้แต่ไม่จัมพินมันก็สงสัยแล้ว ไม่จัมพินมามันก็กลัวแล้ว แต่ถ้าจิตมันดีนะ มันบอกเลย โอ้ยในโลกนี้นะจะไม่กลัวอะไรเลย พอจิตมันเสื่อมนะ ไม่ต้องไปกลัวหรอก ตัวมันเองมันยังกลัวตัวมันเองเลย

การปฏิบัติอย่างนี้นะมันจะไม่มีกฎ จะปฏิบัติอย่างไรก็ได้แล้วแต่ มันอยู่ที่ความถนัด เรื่องความถนัดเห็นไหม ความถนัดด้วย แล้วเรารักษาของเราด้วย ฉะนั้นจะเอาอะไรเป็นกฎตายตัวไม่ได้ อย่างเช่น คนที่หาช่องทางของตัวเห็นไหม หลวงตาท่านบอกว่า เวลาท่าน

อดอาหารนี้มันจะภาวนาดี แต่ถ้าท่านอดนอนไม่ได้เลย สมอมมันคือ ปัญญา มันไม่สะดวกเลย แต่บางคนนอนอดนอนนี้ดีมากเลย

การอดนอนนี้แก้่วงนอนได้ แต่พวกเราบอกการอดนอนจะแก้่วงนอนได้อย่างไร คน่วงนอนก็ต้องนอนให้มันเต็มทีเลย มันถึงจะหาย่วงนอน ก็นอนอีก ๒ ซาติ ยิ่งนอนยิ่งอยากนอนต่อไป แต่ถ้าเวลามันจะนอนนะ ลูกนั่งใหม่ๆ จะ่วงมาก เพราะอดนอนเนสัชชิก นี่เราทำมาบ่อย ตอนปฏิบัติโดยปกตินะ ทุกวันพระไม่เคยนอน วันพระนี่ถวายพระพุทธรเจ้า เนสัชชิกตลอด แล้วพอปฏิบัติเริ่มต้นนะ ไม่นอนตลอดเลย ไม่นอนเป็นหลายๆ เดือนเลย แล้วไม่กินข้าวด้วย อดทั้งนอน อดทั้งอาหารด้วย แล้วก็บอกว่า โอ้โฮ!อย่างนี้มันทำเกินไป มันทำให้ร่างกาย... ทำให้เกินไปนี้ ร่างกายมันไม่เกินไปหรอก เราจะเอาใจเราให้อยู่ได้ไง

นี่ถึงว่า การปฏิบัติแบบไหนจะเร็วหรือไม่เร็วนี้ จิตของคนนะเดี๋ยวเจริญ เดี่ยวเสื่อม เสื่อมแล้วเจริญไง เดี่ยวอารมณ์ก็ดี เดี่ยวอารมณ์ก็ร้าย ก็คือจิตมันไวเกินไป อุปสรรคของจิตมันมีมากเกินไป แล้วจะบอกว่าจะทำแบบนั้นๆ มันเป็นทฤษฎีข้างนอก มันไม่ทันกิน! มันไม่ทันหรอก ฉะนั้นมันต้องปฏิบัติทั้ง ๔ วิธีนี้เลย วนไปวนมาไง เขาเรียกอุบายพลิกแพลง ถ้าทำอย่างนี้ปีบะวันนี้นี้ดีมากเลย พอทำๆ ไปกิเลสมันรู้ทันนะมันดักหน้าแล้ว ให้ทำอย่างนี้นะๆ แล้วก็จบแล้ว ไม่ได้อะไรเลย

มันสร้างโปรแกรมไว้หมดไง ทำครบโปรแกรมแล้วก็หวั้ม ทำจบทุกอย่างแล้ว ไม่ได้เรื่องไง ถ้าทำจบโปรแกรมแล้วไม่ได้เรื่องก็ต่ออีก เข้าโปรแกรมที่ ๒ ที่ ๓ ที่ ๔ อดไปเลย นี่ไง การจะชนะตนเองอย่างนี้ไง เพราะเราตั้งโปรแกรมของเราเองซะใหม่ กิเลสมันก็รู้ เพราะเราตั้งเอง แล้วมันหลอกเราว่าทำให้ครบ ครบแล้ว แล้วทำอะไรต่อละ จะเอาอะไรต่อละ ฉะนั้นจะบอกว่าถ้าปฏิบัติในกระดาศจะเป็นแบบนี้ ถ้าปฏิบัติตามความเป็นจริง จะเจอปัญหาใดก็ต้องแก้ไขไปตามนั้น

การถือศีล ๘ กับศีลอุโบสถมันต่างกัน ศีลอุโบสถหมายถึงวันพระ ๘ คำ ๑๕ คำ มันเป็นการนัดใจ เห็นไหม สมัยโบราณเราเ็นเวลาไปวัดไปวา ทุกวันพระเขาจะไปวัดกัน นี่ถืออุโบสถศีล แต่คนที่เขาถือศีล ๘ ทั้งชีวิตเลยนะ สมัยโบราณเราเ็นผู้เฒ่าผู้แก่เขาจะถือศีล ๘ ตลอดชีวิต นั่นเป็นศีลอุโบสถไหม ไม่ใช่ ไม่ใช่เพราะอะไร เพราะไม่ใช่วันพระ วันพระ ๘

คำ ๑๕ คำ นี้เป็นถ้อยสิดอุโบสถ สิดอุโบสถก็สิด ๘ นั้นแหละ สิด ๘ กับสิดอุโบสถก็สิดตัว
อันเดียวกัน แต่มันเป็นโอกาสไง โอกาสของวันพระ

อุโบสถสิดได้บุญมากกว่าไหม ได้บุญ ได้บุญเพราะอะไร ก็เหมือนกับเราอยู่คน
เดียว เรากินข้าวคนเดียวอร่อยไหม ถ้ามีพรรคพวกมากินด้วยกันอร่อยไหมละ ได้พบกัน
ได้เจอกัน ได้คุยกัน อันนี้เป็นเรื่องของโลกนะ

นี่พูดเรื่องของสิด สิดอุโบสถกับสิด ๘ แตกต่างกันอย่างไรวะ สิด ๘ กับสิดอุโบสถ คือ
สิดเหมือนกัน แต่มันต่างกันเพราะวันอุโบสถ สิดอุโบสถเห็นไหม วันพระ ในพระ
สูตรตันตปิฎกมีมากกว่านี้อีก บอกว่า สิดอุโบสถ สิด ๘ นี้ เทวดามาจดชื่อ ถ้าสิด ๑๕ คำสิด
อุโบสถเห็นไหม พระอินทร์มาจดเองเลยนะ ในอุโบสถมีเลขนะอยู่ในพระสูตรตันตปิฎก
อันนี้พูดถึงเรื่องสิด อันนี้จบแล้ว จบ เอวัง